

خود مراقبتی بیماران سرطانی

تعریف: سرطان یک بیماری جهانی است و افراد را بدون توجه به نژاد، جنس، وضعیت اجتماعی، اقتصادی مبتلا میکند. شایع ترین سرطان در خانم ها ریه ها، پستان، کولون و رکتوم، است. و در آقایان ریه ها، پروستات، کولون و رکتوم است.

عوامل خطر: مصرف دخانیات، نور خورشید، اشعه و تشعشعات، در معرض قرار گرفتن آفت کش ها، الکل، غذاهای چرب و پر نمک و سرخ شده، وزن بالا.

بدلیل شایع بودن سرطان سینه در خانم ها و سرطان پروستات در آقایان فقط به ذکر بروز علائم و نشانه ها در این دو بیماری اشاره میشود.

(علائم و نشانه ها در سرطان پستان: توده در پستان و یا زیر بغل، تغییر شکل در پستان و یا سفتی پستان، پوست پرتقالی پستان، قرمزی، زخم پوست، پوسته پوسته شدن و اگزما، فرو رفتگی نوک پستان، ترشح از یک پستان باشد نه دو پستان، خروج ترشح از یک مجرا باشد نه از چند مجرا، ترشح خود بخودی و ادامه دار باشد، در هنگام معاینه ترشح وجود داشت باشد، ترشح زرد رنگ یا خونی باشد.

علائم و نشانه ها در سرطان پروستات: جریان ادرای ضعیف، سوزش ادرار، تکرر ادرار، اشکال در ادرار و خاتمه دادن به ادرار، درد پایین کمر، لگن و یا بالای ران، انسداد دو طرفه یا نارسایی کلیوی، خون در ادرار، درد استخوان، قطره قطره شدن ادرار، کاهش جریان ادرار)

عوارض بیماری و یا عوارض دارو درمان: ریزش مو، مشکلات گوارشی (تهوع، استفراغ، یبوست) مشکلات لثه و دندان (عفونت، خونریزی، و زخم های دهانی)، مشکلات پوست، افزایش ادرار، تغییر رنگ پوست و ناخن، قطع قاعدگی، افسردگی..

ذکر این عوارض به این معنی نیست که حتما در همه افراد بروز میکند بلکه احتمال دارد در برخی اشخاص پیدا شود و این بستگی به وضعیت روحی و جسمی هر بیمار دارد. برخی از بیماران پس از مدتی نسبت به داروها سازگاری پیدا میکنند و عوارض ایجاد شده هم از بین میرود. مراجعه مکرر و منظم پزشکی و انجام آزمایش های لازم تاثیر سزایی در سلامت شما دارد.

علائم هشدار: درد و تورم، آبرسه، افزایش احساس تهوع، استفراغ، اسهال، خونریزی، تنگی نفس، طپش قلب، التهاب مخاط، خارش و سوزش، تورم و زخم های دهان، ناحیه تناسلی، چشم، اشکال در ادرار کردن، احساس گزگز در دست و پا.

نکات هشدار دارویی: از مصرف داروهایی که بدون نسخه پزشک هست خودداری کنید مثل آسپرین و.....، نام داروهای مصرفی و عوارض آنها را بدانید، خوردن قرص فولیک اسید فقط تحت نظارت پزشکتان باشد. نگرانی و ترسهای خود را با پزشکتان در میان بگذارید.

فعالیت: برنامه و فعالیت زندگی را در حد تحمل انجام دهید. از ورزشهای سبک کمک بگیرید. در بین فعالیت های روزانه استراحت کنید. از تکنیک های آرام سازی، یوگا و..... استفاده نمایید.

رژیم غذایی: در صورت یبوست از غذای نرم استفاده نمایید. غذاها حاوی پروتئین و کربوهیدرات باشد. وعده غذا را افزایش و حجم غذا را کاهش دهید. بیشتر غذای سرد استفاده نمایید. از خوردن غذای خیلی چرب، خیلی شیرین، و خیلی شور پرهیز نمایید. سبب زمینی آب پز کنید. قبل از شیمی درمانی چیزی نخورید و یا در حد خیلی سبک و بعد از شیمی درمانی غذای سبک بخورید. موقع تهوع چیزی نخورید سعی نمایید بیشتر بخوابید سپس مایعات و در صورت تحمل غذای سفت و معمولتان را شروع کنید.

گروه هدف: بیمار

تهیه: واحد آموزش به بیمار

مرداد: ۹۹

منبع: آموزش به بیمار تالیف ماری ام کانایو.

کتاب خود مراقبتی بیماران

جستجوی اینترنتی